

Sammanfattning av måluppfyllelse och insatsportföljens genomförande

Bedömning av måluppfyllelse och insatsportföljens genomförande per resultat		
Resultatområde	Bedömning av måluppfyllelse	Bedömning av insatsportföljens genomförande
Resultatområde 1: Ökad ekonomisk integrering med EU och marknadsekonomisk utveckling		
Resultat 1: Att partnerländerna i högre grad uppfyller EU:s krav för att ingå och tillämpa associeringsavtal, inklusive fördjupade frihandelsområden (AA/DCFTA).		
Resultat 2: Konkurrenskraftiga små och medelstora företag utgör en större del av ekonomin.		
Resultatområde 2: Stärkt demokrati, ökad respekt för mänskliga rättigheter och mer utvecklad rättsstat		
<i>Med fokus på starkt offentlig förvaltning och rättsväsende.</i>		
Resultat 3: En mer effektiv offentlig förvaltning med starkt administrativ kapacitet att genomföra reformer för EU-närmandet.		
Resultat 4: Offentliga tjänster levereras av bättre kvalitet utifrån principer om icke-diskriminering och lika rättigheter och minskad korruption.		
Resultat 5: Ett mer effektivt rättsväsende som garanterar rätten till en rättvis rättegång och inkluderar ett utvecklat påföljdssystem, i enlighet med europeisk standard.		
Resultat 6: Minskat könsrelaterat våld, hatbrott och människohandel.		
<i>Med fokus på ökat åtnjutande av mänskliga rättigheter och stärkta möjligheter att utöva demokratiskt inflytande</i>		
Resultat 8: Ett mer pluralistiskt civilt samhälle inklusive politiska partier med starkt folklig förankring.		
Resultat 9: Förbättrade förutsättningar för befolkningens demokratiska ansvarsutkrävande och deltagande i politiska processer inklusive främjande av fria val.		
Resultat 10: Friare och mer oberoende media		

Resultat 11: Att partnerländerna i högre grad uppfyller internationella och nationella åtaganden för mänskliga rättigheter, jämställdhet (inklusive EU:s strategi för jämställdhet), och icke-diskriminering.		
Resultat 12: Kvinnor och män har i högre utsträckning samma makt att forma samhället och sina egna liv.		
Resultat 13: Ökat förtroende mellan parterna i utdragna konflikter		
Resultatområde 3: Förbättrad miljö och begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan och klimatförändringar		
Resultat 14: Att partnerländerna i högre grad uppfyller EU:s regelverk och internationella överenskommelser för miljö, klimat och energi.		
Resultat 15: Stärkt miljömässigt ansvarstagande hos allmänhet, näringsliv och civilsamhälle.		
Resultat 16: Mer hållbar samhällsservice inom områden som vatten och avlopp, avfallshantering, energieffektivisering och förnybar energi.		

Sammanfattning av slutsatser och rekommendationer

Moldavien genomgår en turbulent och svår period av dess utveckling. Politisk instabilitet under de senaste åren har bromsat upp reformer nödvändiga för fortsatt integrering med EU. Sedan parlamentsvalet i november 2014 har ingen regering lyckats sitta längre än 100 dagar. En redan svår ekonomisk situation har förvärrats under året på grund av recessionen i Ryssland, vilket framförallt drabbar den fattigare delen av befolkningen hårt genom minskande remitteringar. Budgetsituationen är mycket prekär efter en större korruptionsskandal inom banksektorn. De större givarna av budgetstöd har stoppat fortsatta utbetalningar tills ett avtal med IMF har uppnåtts.

Det är svårt att förutsäga den politiska utvecklingen i Moldavien, men en viss stabilisering är nu möjlig att vänta sedan en ny regering tillträdde i januari 2016. Regeringen domineras av det Demokratiska Partiet som trots ett valresultat på 16 procent nu kontrollerar nästan hälften av parlamentet efter att flertalet parlamentsledamöter bytt lojalitet under de senaste månaderna. En ökad maktkoncentration skapar frågetecken om reformer inom centrala områden som rätts- och mediaområdet kommer att drivas framåt.

Genomförandet av insatsportföljen har påverkats av instabiliteten och den låga reformtakten under året. Beredningen av ett antal planerade insatser har avbrutits eller skjutits upp. Genomförandet av insatser som innehåller ett nära samarbete med regeringsinstitutioner har även i flera fall blivit allt svårare att genomföra. Ett antal större insatser inom offentlig förvaltning har avslutats under året. Hållbarheten av dessa insatser är problematisk till följd av att personalomsättningen har varit mycket hög under det senaste året och att många nyckelpersoner har lämnat. Moldavien är i stort behov av en

omfattande reform av den offentliga förvaltningen och i avsaknad av konkreta reforminitiativ så planeras inga nya insatser inom området för närvarande.

Stödet på energiområdet har också påverkats negativt på grund av låg kapacitet och absorptionsförmåga hos samarbetspartners inom den offentliga förvaltningen med begränsade resultat till följd. En ökning av antalet investeringsprojekt inom miljöområdet (vatten/avlopp, avfallshantering och energieffektivisering i offentliga byggnader) både genom låne- och gävofinansiering har möjliggjorts genom svenskt stöd.

Samtidigt har samarbetet med civilsamhället stärkts under året genom framtagandet av ett nytt kärnstödsprogram. Insatser inom resultatområdet Ekonomisk utveckling har också kunnat genomföras förhållandevis framgångsrikt. En större del av samarbetet riktar sig nu direkt till näringslivsaktörer för att stärka deras konkurrenskraft så att de bättre kan utnyttja de möjligheter som det utökade frihandelsavtalet med EU medger.

1. Ekonomi

Utbetalt belopp inom strategin 2015:	80,5 MSEK	Totalt strategibelopp:	X MSEK
Avtalat belopp:	82,1 MSEK	Strategiperiod:	2014-2020
Antal avtalade insatser 2015-12-31:	32 stycken		

Resultatområde	Utfall 2015, i MSEK
RO 1: Ökad ekonomisk integrering med EU och marknadsekonomisk utveckling	24,8
RO 2a: Stärkt demokrati, ökad respekt för mänskliga rättigheter och mer utvecklad rättsstat med fokus på stärkt offentlig förvaltning och rättsväsende	9,5
RO 2b: Stärkt demokrati, ökad respekt för mänskliga rättigheter och mer utvecklad rättsstat med fokus på ökat åtnjutande av mänskliga rättigheter och stärkta möjligheter att utöva demokratiskt inflytande	31,9
RO 3: Förbättrad miljö och begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan och klimatförändringar	14,4

Flertalet insatser inom resultatområde 2a och 3 har avslutats eller är i slutfasen av genomförandet. Endast ett fåtal nya större insatser planeras inom dessa resultatområden. I stället så pågår en omställning av portföljen med ett större fokus på resultatområde 1 och stöd till civilsamhället inom resultatområde 2b (se nedan).

2. Bedömning av måluppfyllelse och insatsportföljens genomförande per resultat

2.1 Resultatområde 1: Ökad ekonomisk integrering med EU och marknadsekonomisk utveckling

2.1.1 R1: Stärkt kapacitet hos institutioner för fortsatt ekonomisk integration med EU

Bedömning av:	År
	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse	
Insatsportföljens genomförande	

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 2015	Mål 20XX
Graden av uppfyllande av krav för fördjupade frihandelsområden (AA/DCFTA) (Skalan går mellan 0 och 1, där 1 är högst, European Integration Index http://www.eap-index.eu)	0,76	0,79			

2.1.2 R2: Konkurrenskraftiga små och medelstora företag som utgör en större del av ekonomin

Bedömning av:	År
	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse	
Insatsportföljens genomförande	

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 20XX	Mål 20XX
-------------	------------------	-------------	-------------	---------------------------	----------

Andel av respondenter av IFC Cost of Doing Business Survey som svarar att affärsklimatet förbättrats eller försämrats sedan förra året.		Förbättring 11%. Försämring 46%, Ingen förändring 43%	Förbättring 15%. Försämring 30%, Ingen förändring 55%		
Bedömning av affärsklimatet enligt Världsbankens Doing Business Index	Ranking 82 Index om avstånd från fronten (DTF, 0-100) 62.81	Ranking 49 Index om avstånd från fronten (DTF, 0-100) 66.60	Ranking 52 Index om avstånd från fronten (DTF, 0-100) 66.60		

Den ekonomiska integreringen med EU har intensifierats under året i att med att det utökade frihandelsavtalet (DCFTA) har börjat implementeras. Insatserna inom resultatområdet syftar i synnerhet till att förbättra affärsklimatet i Moldavien och att förbättra moldaviska företags konkurrenskraft och förmåga att exportera till EU. Det svenska stödet inom resultatområdet har ökat i omfattning under de senaste åren och en ytterligare ökning planeras för det närmaste året. Stödet har tidigare främst innehållit insatser riktade mot den offentliga förvaltningen i form av lagstiftning, reglering, kapacitetstöd och reformgenomförande, men har i större och större utsträckning börjat ett samarbete direkt med näringslivet. Det är en inriktning som kommer att fortsätta och ett antal nya insatser under beredning kommer att fokusera på att direkta stödja företag så att de skall kunna utnyttja de möjligheter som DCFTA ger. Genomförandet är generellt sett gott även om implementeringen av vissa reformer har försvårats på grund av den politiska instabiliteten under året.

Genom insatsen Investment Climate Reform som implementeras av IFC har Sverige bidragit till en förenkling av regleringar och annan administration som förhindrar en positiv utveckling av affärsklimatet¹. Under 2015 har projektet lett till att det har blivit lättare att starta upp ett företag genom att fyra utav fem steg i registreringen av företag har eliminerats. Det har också arbetat med att stödja införandet av den nya konkurslagstiftning som tidigare har utarbetats med stöd av projektet. Ett e-register för inspektioner har skapats och förutsättningarna för att de skall bli mer effektiva och med mindre inslag av korruption är förhållandevis goda. Detta är ett område som har prioriterats av den nya regeringen och projektet kommer fortsatt att arbeta med att utveckla ett riskbaserat ramverk för inspektioner.

Myndighetssamarbetet på skatteområdet har fortsatt att utvecklas positivt². Fokus av samarbetet har varit att stödja reformer för att göra det lättare att göra rätt när det gäller skattebetalningar och genom att introducera en riskbaserad skattekontroll. Under 2015 ökade skatteintäkterna trots en halvering av antalet skattekontroller under en period av dålig ekonomisk utveckling. I ett antal sektorer som projektet speciellt fokuserat på (byggsektorn, transport och detaljhandel) ökade skatteintäkterna med så mycket som 24 procent. Detta visar att reformerna är på rätt väg.

¹ Insatsnummer 55120004

² Insatsnummer 53040050

Genom stöd till mindre moldaviska jordbruksproducenter har trettio producentgrupper bildats, en sorts kooperativ bestående av minst fem olika mindre producenter³. Rådgivningsstöd har kompletterats med investeringsstöd för att hjälpa producenterna att investera i infrastruktur för att stärka dess konkurrenskraft både på internationella och lokala marknader. I flertalet fall har stödet lett till att produktionen mångfaldigats och producenterna gått från att vara småskaliga informella aktörer till att anställa jordbruksarbetare och nå internationella marknader.

Trots att lagstiftning och regleringar har förbättrats avsevärt har genomförandet i praktiken inte varit lika positivt. I synnerhet har detta varit ett problem under de senaste åren till följd av att kontrollen av myndighetsutövningen minskat på grund av den politiska instabiliteten, vilket har lett till ökad korruption. Den nya regeringen har prioriterat frågan och har infört ett moratorium för inspektioner under en sexmånadersperiod. Flera av insatserna inom resultatområdet kommer att arbeta med att stödja införandet av nya procedurer för inspektioner under moratorieperioden.

2.2 Resultat område 2a: Stärkt demokrati, ökad respekt för mänskliga rättigheter och mer utvecklad rättsstat med fokus på stärkt offentlig förvaltning och rättsväsende

2.2.1 R3: En mer effektiv offentlig förvaltning med stärkt administrativ kapacitet att genomföra reformer för EU-närmandet

Bedömning av:	År	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse		
Insatsportföljens genomförande		

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 2015	Mål 20XX
Den offentliga förvaltningens kvalitet (Skalan går mellan 0 och 1, där 1 är högst, European Integration Index http://www.eap-index.eu)	0,78	0,75			

³ Insatsnummer 55030024

2.2.2 R4: Offentliga tjänster levereras av bättre kvalitet utifrån principer om icke-diskriminering och lika rättigheter och med minskad korruption

Bedömning av:	År	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse		
Insatsportföljens genomförande		

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 2015	Mål 20XX
Graden av korruptionsbekämpning (European Integration Index http://www.eap-index.eu)	0,75	0,73			

2.2.3 R5: Ett mer effektivt rättsväsende, som i högre utsträckning garanterar rätten till en rättvis rättegång, i enlighet med europeisk standard

Bedömning av:	År	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse		
Insatsportföljens genomförande		

2.2.4 R6: Minskat könsrelaterat våld, hatbrott och människohandel

Bedömning av:	År	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse		
Insatsportföljens genomförande		

Den offentliga förvaltningen har kraftigt försvagats under 2015 från en redan svag position. Ett stort antal personer har lämnat förvaltningen till följd av de politiska förändringar som har skett, inkluderande flertalet nyckelpersoner som har varit drivande i viktiga processer som till exempel reformer av den offentliga förvaltningen och decentralisering. I synnerhet State Chancellery har urholkats svårt och till exempel återstår endast en person på enheten för givarkoordinering. Skälen varierar, men det handlar främst av en uppgivenhet i relation till vad som kan genomföras i kombination med de mycket låga löner och andra villkor som offentliga tjänstemän har.

Moldavien är i stort behov av en grundläggande reform av den offentliga förvaltningen. Givet de mycket begränsade finansiella ramar som Moldavien förfogar över skulle det innebära att en reform skulle leda till att antalet tjänstemän behöver minska och att medborgarna skulle behöva resa längre för att nå samhällstjänster. Detta gör att en reform av den digniteten som är nödvändig är osannolik i det nuvarande politiska klimatet. EU har påbörjat ett stöd för att en reform skall kunna komma igång och de har för avsikt att skala upp det avsevärt om förutsättningar för resultat finns.

Ett flertal större insatser inom resultatområdet med svenskt stöd har avslutats de senaste åren som stöd till Central Public Administration Reform och decentralisering. De har genererat vissa resultat, men generellt är hållbarheten låg till följd av den urholkning av resurser som har skett under de senaste åren inom den offentliga förvaltningen. Inga nya insatser planeras inom det närmaste året, men givet att en större reform kommer igång finns en beredskap att kunna komplettera EU:s stöd.

Att förebygga våld mot kvinnor är en prioriterad fråga i strategin. Inom ramen för kärnstödsprogrammet för civilsamhället har samarbeten påbörjats med två civilsammansorganisationer som är drivande inom området, varav en (Resonance) är aktiv i Transnistrien⁴. Avsikten är att längre kärnstödsavtal skall ingås med dem under 2016. Ambassaden har också inlett diskussioner med relevanta parter om möjligheten till ett samarbete inom detta område på policynivå. En ny större insats skulle fokusera på att sprida och institutionalisera goda erfarenheter från projekt drivna av civilsammansorganisationer, framförallt med fokus på aktiviteter inriktade till män och pojkar.

2.3 Resultatområde 2b: Stärkt demokrati, ökad respekt för mänskliga rättigheter och mer utvecklad rättsstat med fokus på ökat åtnjutande av mänskliga rättigheter och stärkta möjligheter att utöva demokratiskt inflytande

2.3.1 R8: Ett mer pluralistiskt civilt samhälle inklusive politiska partier med stärkt folklig förankring

Bedömning av:	År
	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse	
Insatsportföljens genomförande	

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 2015	Mål 20XX
-------------	------------------	-------------	-------------	---------------------------	----------

⁴ Insatsnummer 55120015 och 55120017

En samlad bedömning av det civila samhällets kapacitet, förutsättningar samt deltagande i politiska processer (ju lägre siffra desto bättre) (Nations in Transit, Freedom House www.freedomhouse.org)	3,25	3,25	3,25		
USAID CSO Sustainability Index (	4,0	3,9			

2.3.2 R9: Förbättrade förutsättningar för befolkningens demokratiska ansvarsutkrävande och deltagande i politiska processer inkl. främjande av fria val

Bedömning av:	År	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse		
Insatsportföljens genomförande		

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 2015	Mål 20XX
Bedömning av nationella val (European Integration Index http://www.eap-index.eu)	0,75	0,83			
Graden av demokrati (ju lägre siffra desto bättre) (Nations in Transit, Freedom House www.freedomhouse.org)	4,82	4,86	4,86		

2.3.3 R 10: Friare och mer oberoende media

Bedömning av:	År	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse		
Insatsportföljens genomförande		

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 2015	Mål 20XX
World Press Freedom Index (Reporters without borders)	Rank 55 Index	Rank 56 Index 25,53	Rank 72 Index 27,85		

2.3.4 R 11: Att partnerländerna i högre grad uppfyller internationella och nationella åtaganden för mänskliga rättigheter, jämställdhet (inklusive EU:s strategi för jämställdhet), och icke-diskriminering

Bedömning av:	År	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse		
Insatsportföljens genomförande		

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 2015	Mål 20XX
Mänskliga rättigheter (European Integration Index http://www.eap-index.eu)	0,75	0,74			

2.3.5 R 12: Kvinnor och män har i högre utsträckning samma makt att forma samhället och sina egna liv

Bedömning av:	År	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse		
Insatsportföljens genomförande		

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 2015	Mål 20XX
Global Gender gap Index (World Economic Forum)	0,704	0.740	0,742		
Andel kvinnliga borgmästare	18.5%		20.4%		
Andel företag med kvinnligt top management	21%	26%	26%		

2.3.6 R 13: Ökat förtroende och försoning mellan parterna i och mellan länderna

Bedömning av:	År	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse		
Insatsportföljens genomförande		

Stödet till civilsamhället håller på att omstruktureras och ett program för kärnstöd har påbörjats under 2015 med fyra moldaviska civilsamhällsorganisationer som arbetar med mänskliga rättigheter. Systemrevisioner har genomförts och förberedande kärnstöd har getts för att de skall kunna åtgärda de brister som systemrevisionerna identifierat. Organisationerna har tidigare till stor del varit projekt- och givarstyrda. Det förberedande kärnstödet har medfört att alla fyra organisationer har tagit stora steg inom intern kontroll och styrning och för att utveckla ett tydligare mer strategiskt tänkande baserat på organisationernas långsiktiga mål. Avtal för längre kärnstöd kommer att ingås med dessa organisationer under 2016. En andra fas med organisationer inom andra områden som miljöområdet och tankesmedjor kommer att inledas under 2016.

Sverige fortsätter att stödja ett antal större organisationer såsom East Europe Foundation och Civil Rights Defenders för att stärka centrala plattformar för civilsamhället och för att nå ut till en bredare grupp av civilsamhällsorganisationer.

East Europe Foundation spelar en central roll i att organisera civilsamhället och de stödjer nio olika nätverk eller plattformar för civilsamhället inom olika områden⁵. De har varit drivande för att lagstiftning och regelverk om till exempel partifinansiering, fysiskt tillträde till vallokaler för funktionshindrade vid allmänna val och jämställdhet har kunnat tas fram och antas. Samtidigt har samarbetet mellan civilsamhället och regeringen försvagats under 2015 till följd av den utdragna politiska krisen. Den formella plattformen National Participation Council har ännu inte återskapats efter parlamentsvalet 2014 och delar av civilsamhället är nu tveksamma till att delta i formella diskussioner med den nya regeringen.

En utvärdering av stödet till Civil Rights Defenders (CRD) genomfördes under februari/mars 2016⁶. Utvärderingen visar att påverkansarbetet av CRD:s lokala partnerorganisationer med mål att stärka mänskliga rättigheter inom det moldaviska rättssystemet har kunnat generera tydliga resultat. Fokus har legat på att övervaka genomförandet av lagstiftning, att lyfta fram vissa orättvisor i lagutkast, att stödja individer vars rättigheter kränkts och att mobilisera utsatta grupper att stå upp för sina rättigheter. Enligt utvärderingen ligger styrkan hos CRD mer i de utbildningar i mänskliga rättigheter och direkt stöd till MR-aktivister som de levererar än i det finansiella stöd som de vidarebefordrar till lokala partners.

⁵ Insatsnummer 55030036

⁶ Insatsnummer 55030038

Som nämnts ovan har det direkta stödet till offentliga institutioner minskats kraftigt under de senaste åren till följd av den avstannade reformtakten. De enda större program som återstår riktar sig till politiska institutioner genom stöd till det moldaviska parlamentet, valkommissionen och speciellt för att stärka kvinnors politiska representation⁷. Dessa insatser har verkat under svåra politiska omständigheter under 2015, men flera konkreta resultat har uppnåtts. Svenskt stöd bidrog till att andelen kvinnor som lyckades vinna platser som borgmästare och i lokala församlingar ökade något i lokalvalet 2015 jämfört med 2011, bland annat invaldes två Romakvinnor för första gången till en lokal församling. En plattform för kvinnliga parlamentsledamöter från alla partifraktioner har skapats. Den har varit mycket aktiv för att en omfattande jämställdhetslagstiftning (inkluderande bland annat en kvotering av kvinnor till parlamentet) skall kunna drivas genom parlamentet. Lagpaketet antogs slutligen i april 2016. I samband med att flertalet parlamentsledamöter nu bytt partigrupp har arbetet med kvinnoplattformen dock försvårats.

En funktionell analys av parlamentets sekretariat har genomförts och en ny omfattande Strategic Development Plan 2016-2018 för sekretariatet har tagits fram. Den kommer att utgöra basen för ett fortsatt stöd till parlamentet. Den moldaviska valkommissionen har utvecklats väl och de lokalval som hölls i juni 2015 var från ett administrativt perspektiv välorganiserade. Ett samarbete med valkommissionen i Gagauzien har också kunnat inledas. Stödet planeras att avslutas under 2016.

Två nya insatser som inriktar sig på att överbrygga de motsättningar som finns mellan centralregeringen i Chisinau och utbrytarrepubliken Transnistrien respektive den autonoma regionen Gagauzien har inletts under 2015.

En kortare pilotinsats⁸ med fokus på HIV/Aids har genomförts under året för att implementera vissa rekommendationer från den rapport som Thomas Hammarberg tog fram 2013 om MR-situationen i Transnistrien på uppdrag av FN⁹. Resultaten är försiktigt positiva och insatsen kommer att utökas för att inkludera andra områden under 2016.

Dialogen mellan Chisinau och Gagauzien har förbättrats avsevärt under 2015. Svenskt stöd till en informell arbetsgrupp som består av medlemmar av det moldaviska parlamentet och den gagauziska folkförsamlingen har varit centralt för att denna process har kunnat utvecklas positivt¹⁰. I februari 2016 kunde en officiell plattform skapas för att adressera och lösa frågeställningar i relation till Gagauziens autonomi. Den informella arbetsgrupp som Sverige stödjer kommer att fortsatt arbeta mycket nära den officiella plattformen och stödja dess arbete.

⁷ Insatsnummer 55030009 och 55030112

⁸ Insatsnummer 55030227

⁹ www.un.md/publicdocget/41/

¹⁰ Insatsnummer 55120014

2.4 Resultatområde 3: Förbättrad miljö och begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan och klimatförändringar

2.4.1 R 14: Att partnerländerna i högre grad uppfyller EU:s regelverk och internationella överenskommelser för miljö, klimat och energi

Bedömning av:	År
Strategieresultatets måloppfyllelse	2015
Insatsportföljens genomförande	

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 2015	Mål 20XX
Graden av anpassning av energilagstiftning ¹¹	0.59	0.56			
Graden av anpassning av lagstiftning om miljö och hållbar utveckling	0.66	0.66			
Transposition of Energy Service Directive ¹²			0.60		
Transposition of Energy Performance of Buildings Directive			0.44		

2.4.2 R 15: Stärkt miljömässigt ansvarstagande hos allmänhet, näringsliv och civilsamhälle

Bedömning av:	År
Strategieresultatets måloppfyllelse	2015
Insatsportföljens genomförande	

Indikatorer	Utgångsläge 2010	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 2015	Mål 2020
-------------	------------------	-------------	-------------	---------------------------	----------

¹¹ European integration index: <http://www.eap-index.eu>

¹² Energy Community Secretariat, April 2015

Energieffektivisering i relation till referensscenarion i Moldova Energy Strategy 2020 ¹³	0	-38 kTOE			533 ktoe (20% energieffektivisering)
Förnybara energikällor i total energikonsumtion	11.9%	13%			20%

2.4.3 R 16: Mer hållbar samhällsservice inom områden som vatten och avlopp, avfallshantering, energieffektivisering och förnybar energi

Bedömning av:	År	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse		
Insatsportföljens genomförande		

Indikatorer	Utgångsläge 2009	Utfall 2014	Utfall 2015	Det svenska bidraget 2015	Mål 20XX
Number of formal agreements signed by local public authorities with suppliers of public services ¹⁴	0		75		
Number of pilot public service projects implemented	0		25		

Sverige fortsätter att stödja Ekonomiministeriet och Energieffektiviseringsmyndigheten (EEA) genom ett större kapacitetsutvecklingsprogram¹⁵. Programmet visar goda resultat i anpassning till EUs regelverk, genom att bland annat stödja genomförandet av den första och utvecklingen av en andra Nationell Energieffektiviseringsplan (NEEAP, 2013-2015 och 2016-2018). Samtidigt befinner sig Ministeriet, som har mycket begränsad kapacitet, under stor press att uppfylla krav på anpassning till flera av EUs direktiv. Nya lagar om energieffektivisering i byggnader och energimärkning av bruksapparater antogs under 2015 och viktiga ramlagar för elektricitet, gas och förnybar energi i början av 2016. Programmet har förlängts till slutet av 2016 med fokus på funktionalitet av EEA och Energieffektiviseringsfonden (EEF). Hållbarheten av kapacitetsstödet är dock sannolikt svag i och med ministeriets begränsade kapacitet. En stor del har handlat om direkt konsultstöd till framtagande av strategier, planer och lagstiftning.

¹³ Annual Report 2014, Energy efficiency Agency

¹⁴ Final Report on Modernization of Local Public Services, GIZ, Dec. 2015

¹⁵ Insatsnummer 53040015

EEF har under 2015 påbörjat en viktig omstrukturering mot större finansiell hållbarhet. Sveriges kapacitetstöd till EEA och EEF har lett till att EEF har kunnat identifiera och genomföra investeringsprojekt för energieffektivisering i offentliga byggnader såsom skolor, daghem och sjukhus. 256 projekt har finansierats (utav 1,300 projektförslag) till ett värde av totalt 25 miljoner Euro.

Resultaten av Sveriges stöd till energieffektivisering i bostäder i samarbete med EBRD (Moldova Residential Energy Efficiency Financing Facility, MoREEFF) har försämrats under 2015¹⁶. Under det senaste året har MOREEF stött på problem som är direkt relaterade till bankkrisen i landet. Tre av de största bankerna befinner sig under utredning och kan inte fortsätta agera som partners till EBRD. Därmed kan de inte utnyttja sin kapacitet för lånefinansiering av energieffektiviseringsprojekt. EBRD söker efter alternativa partners inom de mindre finansieringsinstitutionerna i Moldavien, vilket om det ger resultat kommer att kräva ny kapacitetsutbyggnad. I nuläget finns risk att varken kapacitet eller låneutbetalningar inom MoREEFF når önskvärda resultat.

I samarbete med USAID etablerade Sverige under 2014 ett lånegarantiprogram som inriktar sig på energieffektivisering av småföretag och bostäder och som genomförs av en mindre finansieringsinstitution, Prime Capital¹⁷. Programmet har haft svårt att komma igång framförallt när det gäller att nå småföretag och endast vissa resultat har uppnåtts. Tekniskt stöd har upphandlats under året för att ett ökat fokus på deltagandet från privata företag och på en spridning av finansieringen över landet skall kunna uppnås.

Svensk finansiering har varit grundläggande för en fortsatt god implementering av policyn för regional utveckling¹⁸. Regionala planer för tre makroregioner (North, Centre, och South) har tagits fram och lett till förbättrad service inom vatten och avlopp, avfallshantering och energieffektivisering. Samarbetet med GIZ avslutade sin första fas i 2015 med goda resultat i kapacitetsuppbyggnad hos regionala institutioner, leverantörer av kommunala tjänster och representanter för civilsamhället. Stödet har skapat goda förutsättningar för ökade investeringar i olika delar av landet, vilket har lett till ökade investeringar från stora givare inom miljöområdet. EU planerar att använda 50 miljoner Euro i gåvofinansiering för miljöinvesteringsprojekt som har tagits fram inom ramen för den svenskstödda insatsen. Användningen av kombinerad gåvo- och lånefinansiering för samhällsservice visar också en ökande trend. Sverige stödjer omstruktureringar av fjärrvärmesektorn i Chisinau via Världsbanken och i Balti med E5P finansiering samt framtagande av studier för nya investeringar i avfallshantering i hela landet via EBRD och EIB.

¹⁶ Insatsnummer 53040052

¹⁷ Insatsnummer 53040059

¹⁸ Insatsnummer 53040053

3. Synergier med andra strategier

Utbetalt belopp inom andra anslagsposter* som gick till landet/regionen 2015:	8,2 MSEK
Humanitära insatser, ap. 1	
Stöd genom svenska organisationer i det civila samhället, ap. 5	8,2 MSEK
Forskningssamarbete, ap. 32	
Garantier	

Ett antal svenska civilsamhällsorganisationer med ramavtal har verksamhet i Moldavien, framförallt We Effect, IM. Ambassaden organiserar regelbundet givarkoordineringsmöten för stöd till civilsamhället där dessa organisationer deltar. Potential skulle finnas att stärka samarbetet med ramavtalsorganisationer inom ramen för insatser som implementeras genom det bilaterala utvecklingssamarbetet.

4. Givarkontext

Biståndets (totala) andel av statsbudgeten utgör 19%	Sveriges andel av totala biståndet utgör 3,3%
Ingen givargemensam samarbetsstrategi finns i Moldavien	Gemensamma EU-strategin gäller 2014- 2017 Status på EU-gemensamprogrammering: Gemensam analys inom EU-gruppen, inklusive Schweiz, genomförs under våren 2016 med avsikt att ta fram ett gemensamt program för perioden 2018-2020.
De fem största givarna (organisationer och/eller länder) är: De fem största givarna (organisationer och/eller länder) är: EU, US, World Bank, DE, SE	Sverige är den 5:e störste givaren Av EU MS är Sverige den 2:e störste givaren

Sverige anses som en viktig aktör i Moldavien. Av EU:s medlemstater är Sverige det enda landet som både har en ambassadör på plats och ett större biståndsprogram som implementeras från Moldavien. Det ger stora möjligheter att påverka policyutvecklingen och ambassaden arbetar integrerat med ett nära samarbete mellan bistånd och politisk dialog inom flertalet insatser.

Koordineringen mellan de största givarna har stärkts under 2015. Utbetalningar i relation till Världsbankens och EU:s Budgetstöd har frysts i avvaktan på att Moldavien skall ingå ett avtal med IMF. Rumänien har också ökat konditionaliteten i stödet till Moldavien.

En Briefing Book bestående av kort analys och rekommendationer för reformer på kort och medellång sikt inom ett tjugotal områden togs fram av de åtta största givarna i Moldavien (WB, FN, EU, US, DE, SE, CH, och AT). Den diskuterades med den dåvarande regeringen Gaburici i maj 2015 under en heldagsretreat. Den nytilträdde regeringen Filip refererar

fortfarande till Briefing Book som ett viktigt underlag för det regeringsprogram de implementerar.

En process för gemensamprogrammering mellan EU, EU:s medlemstater och Schweiz inleddes under hösten 2015. En gemensam analys skall färdigställas till juni 2016 och ett arbete med ett gemensamt program påbörjas före sommaren. Arbetet med ett gemensamt program kompliceras av att EU planerar att tidigarelägga framtagandet av ett nytt strategisk ramverk för Moldavien för att täcka perioden 2017-2020 och inte 2018-2020 som tidigare planerat. Det innebär tiden för att ta fram ett gemensamt program är kort och att vi inte kan använda oss av den halvtidsöversyn av Sveriges resultatstrategi som planeras att genomföras 2017 som underlag i gemensamprogrammeringsprocessen.

5. Lärdomar och rekommendationer

5.1 Implikationer för omstyrning av innevarande strategi

Som en följd av politisk instabilitet, svag offentlig förvaltning och låg reformtakt pågår en omställning av portföljen till att i större omfattning samarbete med andra aktörer än regeringsinstitutioner. Det innebär ett fokus på kärnstöd till civilsamhället, direkt stöd till företag och näringslivsinstitutioner, och myndighetsarbete som genomförs i nära samarbete med ambassadens politiska dialog. Konsekvenserna blir att det kommer att kräva mer arbete och gå långsammare för att nå strategieresultaten. Om reformtakten ökar, framförallt om en omfattande reform av den offentliga förvaltningen kommer att genomföras så finns en beredskap att återgå till ett mer traditionellt reformstöd i direkt samarbete med ministerier och myndigheter. Ambitionerna är också att givet Sveriges tyngd och möjlighet att påverka både politiskt och biståndsmässigt att i större utsträckning arbeta inom områden som är svårarbetade men centrala för att Moldavien skall kunna utnyttja möjligheterna av associations- och frihandelsavtalet med EU.